

NVE
Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

RME HØRINGSBOK

Nr. 2/2021

.....

Forslag til endringer i naturgassforskriften

.....

Bestemmelser om måling og fakturering av naturgass
Roar Amundsveen, Tiril Henriksen Norvoll, Pia Roll

RME Høringsdokument nr. 2/2021

Forslag til endringer i naturgassforskriften : bestemmelser om måling og fakturering av naturgass

Utgitt av: Reguleringsmyndigheten for energi
Redaktør: Pia Roll
Forfatter: Roar Amundsveen, Tiril Henriksen Norvoll, Pia Roll
Forsidefoto: Palo/Flickr

ISBN: 978-82-410-2152-7
ISSN: 2535-826X
Saksnummer: 202113130

Sammendrag: I dette høringsdokumentet dokumenteres resultatene fra en forenklet nytte-/kostnadsanalyse knyttet til eventuell innføring av krav om å implementere intelligente målesystemer for naturgass i Norge i tråd med krav om å gjøre en slik vurdering i gassmarkedsdirektivet (2009/73/EC). Videre foreslår Reguleringsmyndigheten for energi (RME) endringer i naturgassforskriften som bidrar til å implementere energieffektiviseringsdirektivets (2012/27/EU) krav om måling og fakturering av naturgass i norsk rett.

Emneord: Avregning, fakturering, gass, intelligente målesystemer, måledata, naturgassforetak, naturgassforskriften, sluttbruker, systemoperatør.

Reguleringsmyndigheten for energi
Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 22 95 95 95
E-post: rme@nve.no
Internett: www.reguleringsmyndigheten.no

Innhold

FORORD	4
1 INNLEDNING OG BAKGRUNN	5
2 GASSDISTRIBUSJON I NORGE	5
2.1 MÅLING AV NATURGASS – DAGENS PRAKSIS	6
2.2 FAKTURERING – DAGENS PRAKSIS	7
2.3 KRAV TIL SMARTE MÅLERE – GJELDENE RETT	7
3 VURDERING AV OM DET BØR STILLES KRAV TIL INTELLIGENTE MÅLESYSTEMER	8
3.1 GMD SIER INNFØRING AV SMARTE MÅLERE KAN BASERES PÅ EN NYTTE-/KOST-ANALYSE	8
3.2 UTGANGSPUNKT OG FORUTSETNINGER FOR GJENNOMFØRING AV ANALYSEN	8
3.3 NYTTEEFFEKTER VED SMARTE MÅLERE	9
3.4 KOSTNAD VED MANUELL AVLESNING	10
3.5 KOSTNAD VED INNFØRING AV SMARTE MÅLERE	10
3.6 RESULTAT FRA NYTTE- KOSTNADSANALYSE	10
3.7 VURDERING AV Å INNFØRE KRAV OM INTELLIGENTE MÅLESYSTEMER I NORGE	10
<i>Vurdering av nytte</i>	11
<i>Vurdering av kostnader</i>	11
<i>Samlet vurdering</i>	11
4 FORSLAG TIL FORSKRIFTEMDRING	11
4.1 INNLEDENDE BEMERKNINGER	11
4.2 OM HVILKE KUNDER SOM OMFATTES AV FORSLAG TIL NYTT KAPITTEL 8	12
4.3 MERKNADER TIL BESTEMMELSENE	12
<i>§ 8-1 Informasjonsplikt overfor slutt kunder</i>	12
<i>§ 8-2 Måling og avlesning for slutt kunder</i>	13
<i>§ 8-3 Tilgang til historiske måledata</i>	14
<i>§ 8-4 Fakturering av slutt kunder</i>	16
<i>§ 8-5 Endring i avtale med forbruker</i>	17
<i>§ 8-6 Avslutning av kundeavtale</i>	18
5 ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	18
<i>§ 8-1 Informasjonsplikt overfor slutt kunder</i>	18
<i>§ 8-2 Måling og avlesning for slutt kunder</i>	18
<i>§ 8-3 Tilgang til historiske måledata</i>	19
<i>§ 8-4 Fakturering av slutt kunder</i>	19
6 FORSLAG TIL FORSKRIFTSTEKST	20

Forord

Dette høringsdokumentet inneholder resultatene fra en forenklet nytte-/kostnadsanalyse knyttet til eventuell innføring av krav om å implementere intelligente målesystemer for naturgass i Norge i henhold til krav i gassmarkedsdirektivet (GMD) (2009/73/EC) (tredje energimarkedspakke) om at medlemslandene gjør en slik vurdering knyttet til eventuell innføring av intelligente målesystemer. Videre foreslås det endringer i naturgassforskriften som bidrar til å implementere energieffektiviseringsdirektivets (EED) (2012/27/EU) krav om måling og fakturering av naturgass i norsk rett.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) gjennomfører denne høringen på oppdrag fra Olje- og energidepartementet (OED) av 29. april 2021. Vi ber om at kommentarer til dette forslaget sendes til RME senest 16. desember 2021. Elektronisk oversendelse til rme@nve.no foretrekkes. Vi gjør oppmerksom på at høringsuttalelser normalt publiseres.

Etter høringsfristen vil RME vurdere de innkomne høringsuttalelsene og eventuelle behov for å gjøre endringer i forslaget. Forskriftsbestemmelsene vedtas av OED.

Tore Langset
Fung. direktør

Mari Holen Christensen
Seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

1 Innledning og bakgrunn

I forbindelse med implementering av energieffektiviseringsdirektivet (EED) (2012/27/EU) er det foretatt en gjennomgang av dagens regelverk knyttet til måling og fakturering av naturgass. I tillegg til kravene som følger av EED stiller også gassmarkedsdirektivet (GMD) (2009/73/EC) (tredje energimarkedspakke) krav om at medlemslandene gjør en vurdering knyttet til eventuell innføring av intelligente målesystemer. GMD ble tatt inn i nasjonalt regelverk med virkning fra 1. november 2019.

EED stiller krav om måling og fakturering av naturgass til sluttbrukere i artikkel 9, 10 og 11. GMD vedlegg I nr. 2 om forbrukerbeskyttelse, stiller krav til medlemslandene om å vurdere å innføre krav til intelligente målesystemer. Direktivet gir rom for at medlemslandene kan gjøre en nytte-/kostnadsvurdering for å bestemme om intelligente målesystemer skal implementeres og vurdere hvilket nivå av måling som er kostnadseffektivt. EED artikkel 9 om individuelle målere gir også rom for en vurdering av økonomiske kostnader og potensielle energibesparelser ved innføring av et slikt krav. I tillegg stiller direktivet krav til de intelligente målesystemene som potensielt kan bli innført gjennom GMD.

Den gjeldende reguleringen av naturgass i Norge finnes i Lov om felles regler for det indre marked for naturgass (naturgassloven) fra 2002 samt Forskrift til lov om felles regler for det indre marked for naturgass (naturgassforskriften) fra 2003. Dette lovverket gjennomfører EUs tredje energimarkedspakke.

I dette høringsnotat dokumenteres resultatene fra en forenklet nytte-/kostnadsanalyse knyttet til eventuell innføring av krav om å implementere intelligente målesystemer for naturgass i Norge i kapittel 3. Videre foreslås det endringer i naturgassforskriften som bidrar til å implementere EEDs krav om måling og fakturering av naturgass i norsk rett i kapittel 4. Administrative og økonomiske konsekvenser er vurdert, og presenteres avslutningsvis i kapittel 5.

2 Gassdistribusjon i Norge

Det norske nedstrøms gassmarkedet omfatter to distribusjonssystemer for naturgass på Vestlandet. Norge har ikke et transmisjonsnett for naturgass. Lageranlegg og distribusjonssystemer for LNG er ikke omfattet av dagens regulering.

Gasnor AS har 120 km distribusjonsnett på Haugalandet/Karmøy. Selskapets om lag 1000 kunder hadde i 2020 et forbruk på 360 GWh. Ca. 200 av disse kundene er større næringskunder, og 20 av disse står for 75 prosent av samlet forbruk.

Videre har Lyse Neo AS 620 km med distribusjonsnett i Rogaland. Selskapet har ca. 1500 kunder, og disse hadde i 2020 et forbruk på 546,5 GWh. Om lag 500 næringskunder står for 80 prosent av samlet forbruk.

Gassen anvendes i all hovedsak i ulike industriprosesser, og det er noen få kunder som har et svært høyt forbruk. Begge selskaper har også privatkunder som bruker gass til oppvarmingsformål. Dette forbruket er imidlertid beskjedent. For eksempel har 500 av Lyses privatkunder et årsforbruk som er på 5000 kWh eller lavere.

Med virkning fra 1. februar 2021 er disse to selskapene tildelt rollen som systemoperatør for distribusjonsnett etter naturgassloven. Systemoperatørens plikter og rettigheter følger av naturgassloven §§ 5 til 9, og det er Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) som fører tilsyn med at bestemmelsene overholdes, jf. naturgassloven § 10. Nærmere bestemmelser om systemoperatører fremkommer også av naturgassforskriften kapittel 4. RME er ansvarlig for å iverksette de nødvendige tiltak for å gjennomføre systemoperatør-ansvaret.

2.1 Måling av naturgass – dagens praksis

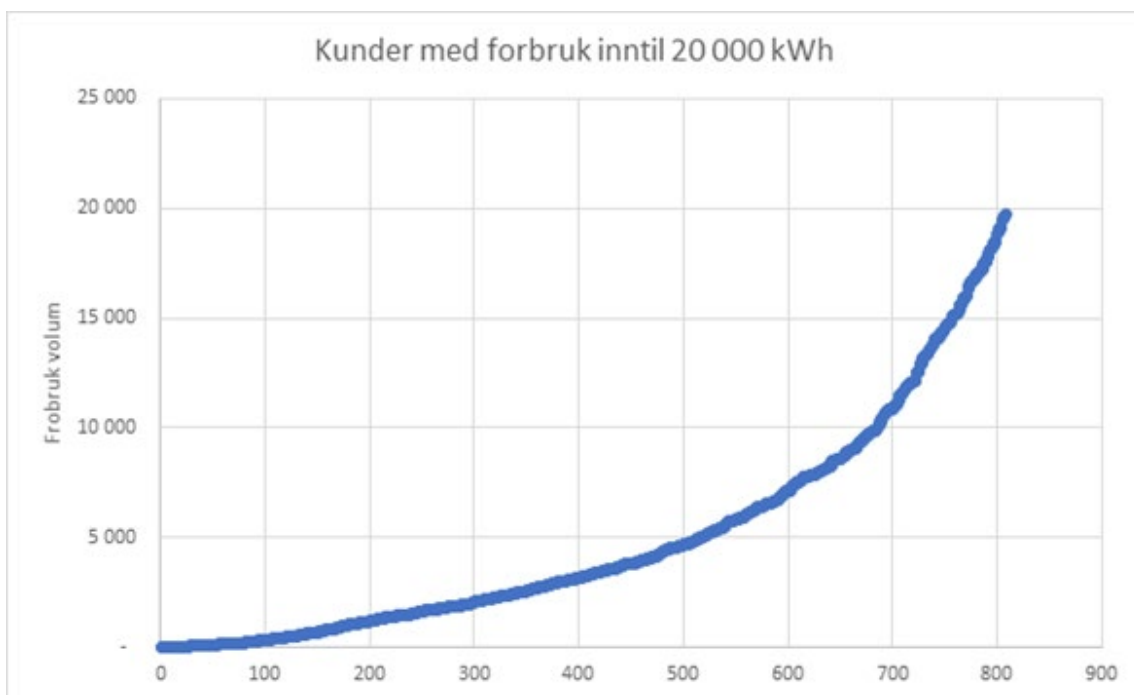
Det er gjennomført en kartlegging av dagens praksis for måling av naturgass i Gasnor og Lyse Neo. For begge selskaper gjelder følgende:

- All innmating måles.
- Alt uttak av gass måles med individuelle målere.
- Husholdning- og mindre næringskunder har måler som avleses av kunde månedlig. Målerverdi rapporteres inn elektronisk. Distribusjonsselskap kan også foreta avlesning da måler er lokalisert utendørs.
- Større næringskunder har målere som rapporterer målerverdier fortløpende. Til sammen 33 prosent av kundene har smart måler. Disse kundene står for mer enn 75 % av det samlede gassforbruket i begge selskaper.

Selskapene har i dag målere for både manuell og automatisk avlesning. Manuelle målere er plassert utendørs, og kan avleses av enten kunde eller distribusjonsselskap. Målere som kan fjernavleses med for eksempel times eller kontinuerlig tidsoppløsning defineres som smarte målere. Med dagens teknologi gjøres dette ved at en kommunikasjonsløsning kobles til eksisterende måler.

Gasnor og Lyse Neo har allerede installert henholdsvis ca. 300 og 500 smarte målere ute hos kunder. Dette gir en dekningsgrad på 33 prosent. Kundene med smarte målere står for ca. 75 prosent av forbruket. Begge selskapene har planer om å automatisere avlesning og rapportering av målerverdier for alle kunder på et tidspunkt hvor teknologien er mer moden og kostnaden er lavere enn i dag.

Som nevnt over står noen få næringskunder for størstedelen av forbruket. I begge selskapene har en stor andel av kundene et svært lavt forbruk. For Lyse Neo fordeler antall kunder seg på ulike forbruksintervaller (opp til 20.000 kWh/år) som illustrert i figuren under. Tabellen under viser forbruket til private gasskunder i løpet av ett år. (Basert på 2. halvår 2018 multiplisert med 2).

Figur 1 Årlig forbruk og antall kunder hos Lyse Neo. Viser forbruk inntil 20.000 kWh/år. Kilde: Lyse Neo AS.

2.2 Fakturering – dagens praksis

Begge selskapene opererer i dag med månedlig fakturering. Dersom det ikke foreligger målerverdi, blir forbruket stipulert.

Selskapene har på forespørsel fra RME oversendt eksempler på faktura til husholdningskunder og næringskunder. På faktura oppgis følgende informasjon:

- Leverandørinformasjon (navn, adresse, kontaktinformasjon og organisasjonsnummer)
- Betalingsinformasjon (fakturanummer, forfallsdato, kontonummer, KID og fakturabeløp)
- Informasjon om målepunkt (navn på kunde, målnummer)
- Forbruksinformasjon (periode, målerverdier, forbruk i perioden, avlesningsmetode. Lyse Neo oppgir forbruk i kWh, mens Gasnor oppgir forbruk i kWh, standardkubikkmeter og brennverdi).
- Tariff. Selskapene oppgir like pris- og avgiftskomponenter knyttet til forbruket. Sistnevnte omfatter merverdiavgift og CO₂-avgift.

2.3 Krav til smarte målere – gjeldende rett

Måling og fakturering av naturgass er i dag regulert i naturgassforskriften kapittel 8. Etter disse bestemmelsene er det per i dag ikke et krav om bruk av smarte målere. Med utgangspunkt i nytte-/kostnadsanalysen som gjøres i kapittel 3 vil RME vurdere om det skal innføres et slikt krav i naturgassforskriften.

3 Vurdering av om det bør stilles krav til intelligente målesystemer

I GMD og EED stilles det noen krav til medlemslandene når det gjelder intelligente målesystemer for naturgass. Det følger av GMD vedlegg I nr. 2 at utgangspunktet er at intelligente målesystemer skal innføres, men at avgjørelsen om det skal stilles krav om intelligente målesystemer kan baseres på en nytte-/kost-analyse.

Ut fra en samlet vurdering mener vi at det ikke vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt å innføre et krav om smarte målere for alle kunder i det norske distribusjonssystemet for naturgass.

3.1 GMD sier innføring av smarte målere kan baseres på en nytte-/kost-analyse

I GMD vedlegg I nr. 2 stilles følgende krav:

“Member States shall ensure the implementation of intelligent metering systems that shall assist the active participation of consumers in the gas supply market. The implementation of those metering systems may be subject to an economic assessment of all the long-term costs and benefits to the market and the individual consumer or which form of intelligent metering is economically reasonable and cost-effective and which timeframe is feasible for their distribution.”

I fortalen til GMD punkt 52 står det at:

“It should be possible to base the introduction of intelligent metering systems on an economic assessment. Should that assessment conclude that the introduction of such metering systems is economically reasonable and cost-effective only for consumers with a certain amount of gas consumption, Member States should be able to take this into account when implementing intelligent metering systems.”

I GMD artikkel 3 (8) står det at:

«In order to promote energy efficiency, Member States or, where a Member State has so provided, the regulatory authority shall strongly recommend that natural gas undertakings optimise the use of gas, for example by providing energy management services, developing innovative pricing formulas or introducing intelligent metering systems or smart grids where appropriate.»

I EED artikkel 9 nr. 2 bokstavene a – e stilles funksjonskrav til intelligente målesystemer og smarte målere dersom det innføres et krav om at slike systemer er obligatoriske. Dersom det ikke er krav om intelligente målesystemer og smarte målere, gjelder kravene i artikkel 9 nr. 1.

Vi forstår kravene i GMD vedlegg I nr. 2 slik at det skal gjennomføres en samfunnsøkonomisk nytte-/kostnadsvurdering hvor de langsiktige kostnadene og nytteeffektene for gassmarkedet og den individuelle kunde hensyntas. Det enkelte medlemsland kan stille krav om innføring av intelligente målesystemer og smarte målere for alle kunder eller for kunder med et visst forbruk av gass. Videre anbefales det at reguleringsmyndigheten gir naturgassforetakene incentiver til å optimalisere bruken av gass, for eksempel ved bruk av energistyringssystemer, innovative tariffier eller ved intelligente målesystemer og smarte målere når dette er hensiktsmessig.

3.2 Utgangspunkt og forutsetninger for gjennomføring av analysen

Vi har i kapittel 2 beskrevet selskapenes prosedyrer for måling av forbruk av gass. Ut fra et energieffektiviseringsperspektiv er det et viktig poeng at alt forbruk av naturgass i Norge allerede er målt.

Dette inkluderer også de minste husholdningskundene. Det at den enkelte kunde blir fakturert for sitt faktiske forbruk gir kunden insentiver til å ikke bruke mer naturgass enn nødvendig.

Et annet poeng er at om lag 75 prosent av forbruket allerede er målt med en smart måler med kontinuerlig avlesning. Dette er gjennomført av de to selskapene på eget initiativ.

Vår vurdering under vil derfor være knyttet til hvilke nytte- og kostnadseffekter som kan forventes ved at det stilles krav om at **alt** forbruk skal måles med en smart måler med kontinuerlig avlesning.

Vurderingene er i stor grad basert på en rapport fra 2012 fra den svenske Energimarknadsinspektionen hvor resultatene fra en nytte- kostnadsvurdering gjennomført av Pöyry Management Consulting (Sweden) AB. Selv om det er vesentlig flere kunder (37 000 i 2012) er det flere likheter mellom det svenske og norske gassmarkedet. Vi vil spesielt trekke frem:

- Rørbasert distribusjon av naturgass er innført relativt sent (1985 i Sverige og noen få år etter i Norge).
- Distribusjonen er geografisk begrenset til kun deler av landene.
- Forbruket er relativt lite sammenlignet med andre europeiske land, og mange av kundene har reell mulighet til å benytte alternative energibærere som for eksempel elektrisitet.

Et krav om innføring av smarte målere for alle kunder vil gi både nytte- og kostnadseffekter. Basert på resultatene i den svenske rapporten vil vi forsøke å overføre dette til norske forhold.

Med «intelligente målesystemer» har vi lagt til grunn at dette innebærer målere som har en kommunikasjonsdel, og hvor måleverdier kan innhentes enten kontinuerlig eller ved gitte tidsintervall. Vi har lagt til grunn at det er systemoperatørene som vil samle inn måleverdiene. Dette er i tråd med dagens praksis.

3.3 Nytteeffekter ved smarte målere

I Sverige er det identifisert tre ulike nytteeffekter med smarte målere:

1. Energieffektiviseringspotensial
2. Mer velfungerende gassmarked
3. Økt tillitt til gassmarkedet

Basert på tidligere analyser legger Pöyry til grunn at målerdata fra smarte målere forventes å bidra til energieffektiviseringsgevinster på 1 prosent for elektrisitet og fjernvarme. Dette resultatet overføres til gassektoren. Bakgrunnen for dette potensialet ligger i at kundene ved å få mer informasjon om når de faktisk bruker gass gjennom døgnet, vil være i stand til å redusere sitt forbruk.

Det trekkes videre frem at smarte målere kan bidra til et mer velfungerende gassmarked i Sverige ved at etterspørselen kan bli mer fleksibel. Det er ikke behov for en slik fleksibilitet i dag, men det vil kunne bli behov for dette i fremtiden.

Dersom det er smarte målere innen el- og fjernvarme, men ikke innen gassforsyning, kan dette føre til at kundene opplever gassmarkedet som mindre modent. Dette kan gi mindre tillitt til gassmarkedet. Ved innføring av tredjepartsadgang vil også leverandørbytter bidra til økt tillit i markedet i tillegg til at det forenkler bytteprosessen.

Basert på en undersøkelse blant aktører innen det svenske gassmarkedet er nytteeffektene kvantifisert til SEK 2654/år ved forbruk over 300.000 kWh/år og SEK 352/år ved forbruk under dette.

3.4 Kostnad ved manuell avlesning

I rapporten beskrives resultatene av en undersøkelse hvor årlige kostnader knyttet til manuell avlesning er estimert. Det legges til grunn at en samlet samfunnsøkonomisk kostnad på SEK 4546/år/målepunkt ved forbruk over 300.000 kWh og SEK 354/år/målepunkt ved forbruk under dette ved manuell måleravlesning.

3.5 Kostnad ved innføring av smarte målere

En undersøkelse blant de svenske distribusjonsselskapene viser stor variasjon av hva som antas å være kostnaden ved å bytte til smarte målere. Investeringskostnaden anslås å ligge i intervallet SEK 2750 til SEK 29250 avhengig av kundetype. I tillegg vil det påløpe årlige driftskostnader knyttet til drift av et system for fjernavlesning. Typiske kostnader er knyttet til feilretting, drift- og lisenskostnader. Pöyry legger til grunn en samlet årlig kostnad på SEK 5387/år ved forbruk over 300.000 kWh/år og SEK 2079/år ved forbruk under dette.

Erfaringen fra innføring av AMS for norske strømkunder er at investeringskostnad ligger mot det laveste estimatet i intervallet over. I Norge var kostnad til måler ferdig installert hos kunde på ca. kr. 3000 per målepunkt. Det kan være flere årsaker til at denne kostnaden er så lav, men én årsak kan være at samtlige nettselskaper skulle installere målere innenfor en gitt tidsperiode, og at det var konkurranse mellom ulike aktører.

3.6 Resultat fra nytte- kostnadsanalyse

Resultatet fra den svenske analysen kan oppsummeres slik:

Tabell 1 Nytte- kostnadsanalyse av å innføre smarte målere for naturgass i Sverige

SEK/målepunkt/år	Forbruk større enn 300.000 kWh/år	Forbruk mindre enn 300.000 kWh/år
Nytte	2.654	352
Kostnad manuell avlesning	4.546	354
Kostnad ved smarte målere	-5.387	-2.079
Samfunnsøkonomisk nytte	1.813	-1.373

Den svenske analysen viser at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt med smarte målere hos kunder med et høyt årlig forbruk. Det er særlig høye estimerte kostnader knyttet til månedlig avlesning som bidrar til dette resultatet. For kundene med lavere årlig forbruk ser man at kostnaden ved å innføre smarte målere overstiger nytteeffektene.

3.7 Vurdering av å innføre krav om intelligente målesystemer i Norge

Som vi har beskrevet over, er det flere likhetstrekk mellom det svenske og det norske gassmarkedet. I en rekke andre europeiske land har bruk av gass en langt større rolle i energisystemet. Vårt syn er at den svenske analysen vil ha større overføringsverdi til det norske gassmarkedet enn tilsvarende analyser for det øvrige europeiske gassmarkedet. Likevel er det viktig å vektlegge at det i Sverige er langt flere selskaper og 15 ganger flere kunder enn i Norge. Dette vil kunne bidra til høyere kostnader i Norge fordi det er færre kunder å dele faste kostnader på. Videre er forbruket høyere i Sverige enn i Norge, noe som kan medføre at nyttegevinstene er større i Sverige.

Vurdering av nytte

Vår vurdering er at nytteverdien ved innføring av et krav om smarte målere vil ligge under eller opp mot det laveste estimatet fra Sverige. Bakgrunnen for dette er at det er kunder med lavt årlig forbruk som ikke har smart måler i dag. Videre er alt forbruk allerede målt, slik at alle kunder får en faktura basert på sitt faktiske forbruk. Dette skiller seg fra forholdene i Sverige hvor det ikke har vært krav om måling av forbruk hos husholdningskunder. Disse kundene har betalt en fastpris for sitt abonnement. Den øvre forbruksgrensen har vært basert på en antakelse om at forbruket har vært lavere enn 1200 KWh/år.

Dette gjør at gevinstene knyttet til energieffektivisering virker lave i Norge. Nærheten til det norske oppstrøms gassrøettet tilsier at det ikke vil være merkbare gevinster knyttet til økt forbrukerfleksibilitet i Norge. Det virker usannsynlig at det vil være kapasitetsutfordringer i dette nettet fremover. Videre er det heller ikke kontrakter hvor prisen varierer gjennom døgnet slik som på strømsiden, så behovet for høyere tidsoppløsningen er ikke det samme i gassmarkedet. Dette forholdet bidrar til å trekke ned nytteverdien i Norge.

Når det gjelder kostnader ved manuell avlesning antar vi også denne kostnaden ligger i nærheten av det laveste estimatet. Bakgrunnen for dette er at flertallet av kundene uten smart måler er husholdningskunder med lavt årlig forbruk.

Vurdering av kostnader

Vi mener det er grunn til å tro at kostnadene knyttet til innføring av smarte målere er høyere enn i Sverige. Hovedargumentet for dette er at det er få kunder å fordele de faste kostnadene på. At selskapene allerede har systemer for å håndtere smarte målere kan imidlertid bidra til å redusere merkostnaden.

Samlet vurdering

Ut fra en samlet vurdering mener vi at det ikke vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt å innføre et krav om smarte målere for alle kunder i det norske distribusjonssystemet for naturgass. Denne vurderingen er basert på en nytte-/kostnadsanalyse i det svenske markedet, og overført til norske forhold så langt det har latt seg gjøre. Vår vurdering er at kostnadene er vesentlig høyere enn nytteeffektene.

Nytte-/kostvurderingen fra Pöyry for det svenske gassmarkedet viser at det er svært utfordrende å verdsette alle effekter knyttet til smarte målere. Selv om analysen viser positiv samfunnsøkonomisk nytte for kunder med forbruk over 300.000 KWh per år, er estimatet forbundet med usikkerhet. Videre vil det kun omfatte et fåtall norske kunder. Siden 75 prosent av det norske gassforbruket allerede måles med smarte målere mener vi det ikke er hensiktsmessig å innføre dette som et krav.

4 Forslag til forskriftsendring

4.1 Innledende bemerkninger

GMD inneholder flere bestemmelser om kunders og forbrukeres rettigheter. I forbindelse med implementeringen av GMD i norsk rett ble det derfor foretatt en vurdering av behovet for å innføre bestemmelser om kunders og forbrukeres rettigheter i naturgassforskriften. Flere av kravene i GMD var allerede oppfylt i norsk rett. Det ble derfor vedtatt bestemmelser i naturgassforskriften som var nødvendig for å oppfylle krav i direktivet som ikke allerede var oppfylt i norsk rett. Endringene ble inntatt i kapittel 8 og omhandlet blant annet naturgassforetakenes informasjonsplikt, regler om avslutning av avtaleforholdet, forbrukerrettigheter ved endring i avtaleforholdet og krav ved forskuddsfakturering.

EED inneholder i likhet med GMD krav om forbrukerrettigheter og rettigheter for slutt kunder generelt. En del av disse kravene overlapper med kravene som følger av GMD og anses derfor som oppfylt i norsk rett. Samtidig er det noen nye krav som følger av EED, og som ikke er oppfylt i naturgassforskriften i dag. Det er derfor behov for å gjøre ytterligere endringer i naturgassforskriften kapittel 8 for å sikre overholdelse av disse kravene.

I dette kapittelet fremkommer hvordan vi mener kravene i EED til individuelle målere, fakturering og smarte målere kan gjennomføres i naturgassforskriften i den grad direktivets krav ikke allerede er oppfylt.

På grunnlag av vår vurdering om samfunnsøkonomisk nytte av smarte målere i dette notatet, ser vi ikke grunn til å forskriftsfeste et krav om smarte målere i naturgassforskriften.

4.2 Om hvilke kunder som omfattes av forslag til nytt kapittel 8

I GMD er det enkelte bestemmelser som retter seg mot forbrukere, og enkelte bestemmelser som retter seg mot alle slutt kunder. Årsaken er at forbrukere har et annet behov for vern enn næringskunder. EED artikkel 9, 10 og 11 har ikke samme skille mellom forbrukere og andre slutt kunder. Dette direktivet har også et annet formål enn å ivareta forbrukerhensyn, ettersom direktivet skal fremme energieffektivisering for alle energibrukere jf. artikkel 1. EED artikkel 9, 10 og 11 omhandler krav overfor «final customers» som i artikkel 2 (23) er definert som «a natural or legal person who purchases energy for own end use».

Bestemmelsen om fakturering i naturgassforskriften § 8-2 gjelder per i dag forbrukere. Fordi EEDs krav gjelder overfor alle slutt kunder, foreslår vi at skillet mellom forbrukere og andre slutt kunder ikke videreføres for bestemmelser som knytter seg til fakturering. Også ny bestemmelse om måling og avregning og tilgang til historisk måledata gjelder overfor alle slutt kunder. Derfor vil alle forslagene til nye bestemmelser gjelde naturgassforetaks plikter overfor «slutt kunder», herunder både forbrukere og næringskunder.

I forlengelsen av dette foreslår vi at det bør inkluderes en ny definisjon av «slutt kunder» i naturgassforskriften § 1-3 som lyder «kjøper av naturgass som ikke selger denne videre». Vi legger samme forståelse i denne tolkningen som begrepet «slutt bruker» er definert i Forskrift om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. § 1-3.

At bestemmelsene kun retter seg mot slutt kunder, innebærer at pliktene knyttet til måling og avregning i kapittel 8 ikke gjelder overfor «naturgassforetak» som mater inn gass i systemet. For denne gruppen vil det fortsatt være § 4-5 som sikrer måling av innmating og uttak. De nærmere reglene om forholdet mellom distribusjonssystemoperatør og naturgassforetak må fremkomme i vilkår for adgang til systemet vedtatt i henhold til § 3-1.

4.3 Merknader til bestemmelsene

§ 8-1 Informasjonsplikt overfor slutt kunder

~~Et naturgassforetak som forsyner kunder med naturgass, skal sikre at kunden får tydelig informasjon om sitt uttak av naturgass, gjeldende priser og øvrig fakturagrunnlag, slik at kunden får et grunnlag for å styre eget gassforbruk.~~

Naturgassforetak skal gi *slutt*kundene tydelig informasjon om tariffer, avtalevilkår og *øvrig fakturagrunnlag*. ~~forbrukernes rettigheter~~. Dette omfatter informasjon om hvilke opplysninger *slutt*kunden må oppgi for å skifte gassleverandør.

I tillegg til opplysninger etter første ledd, skal forbrukere få tydelige opplysninger om sine særskilte rettigheter.

Naturgassforetaket skal gjøre slik informasjon tilgjengelig senest ved hvert faktureringsstidspunkt og kan ikke kreve vederlag for å gi *sluttkunden* denne informasjonen.

Vår merknad:

Etter vår oppfatning oppfyller den nåværende reguleringen i naturgassforskriften § 8-1 enkelte av kravene i EED artikkel 9, vedlegg VII punkt 1.1 og vedlegg VII punkt 1.2 bokstav a), men den er for generell til å dekke alle kravene som stilles i direktivet.

Vi har derfor valgt å legge til nye bestemmelser om måling og avlesning, tilgang til historiske data og fakturering i §§ 8-2 til 8-4. De nye bestemmelsene vil langt på vei overlape med kravene i nåværende § 8-1 første ledd, og deler av denne bestemmelsen kan derfor kuttes.

Vi foreslår at nåværende § 8-1 første ledd første setning tas ut, og at nåværende § 8-1 første ledd siste setning flyttes til nytt § 8-1 tredje ledd, med en presisering om at bestemmelsen gjelder *sluttkunder*.

Videre foreslår vi at nåværende § 8-1 annet ledd blir til ny § 8-1 første ledd. Her har vi beholdt kravet til informasjon om avtalevilkår og tariff, og inkludert et krav til informasjon om øvrig fakturagrunnlag. Vi har også presisert at bestemmelsen gjelder *sluttkunder*.

For å tydeliggjøre hvilke krav som kun gjelder forbrukere, har vi tatt inn et nytt § 8-1 annet ledd om informasjon til forbrukere.

§ 8-2 Måling og avlesning for *sluttkunder*

*Hver *sluttkunde* skal ha et individuelt målepunkt som registrerer dens forbruk av gass.*

*Alle målepunkter skal avleses minst hver tredje måned, med unntak for målepunkter hos *sluttkunder* som kun bruker gass til matlaging eller annet tilsvarende lavt forbruk. Sistnevnte målepunkter skal avleses minst én gang i året. I tillegg skal *sluttkundens* målepunkt avleses ved leveringsstart, ved opphør av naturgassleveranse og ved skifte av måler.*

*Systemoperatøren har ansvar for at innmating og uttak av naturgass i målepunkt blir målt og avlest. Dersom det ikke er installert en fjernavlest måler, kan systemoperatøren oppfylle kravet i denne bestemmelsen ved å kreve at *sluttkunden* leser av måleren selv.*

Vår merknad:

Innholdet er søkt harmonisert med kravene til måling og avregning i EED artikkel 9 (1) som stiller krav om at medlemsland skal sikre at *sluttkunder* i rimelig utstrekning får individuelle målere for gassforbruk, dersom det er teknisk mulig, økonomisk forsvarlig og rimelig, sett hen til formålet om energieffektivisering. Ettersom *sluttkundene* allerede i dag har individuelle målere, mener vi at å stille krav om individuell måling er rimelig. Derfor har vi i tråd med artikkel 9 (1) tatt inn et krav om individuelt målepunkt i forskriften.

EED forutsetter en nøyaktig måling av gassforbruk, jf. EED artikkel 10 (1). Bestemmelsene om avregning og fakturering bygger igjen på denne målingen av gassforbruk.

Bestemmelsen i naturgassforskriften § 4-5 om måling av innmating og uttak av gass er svært generell, og forutsatte til en viss grad at individuell måling skulle skje for alle brukere, herunder også slutt kunder. Dette er imidlertid for indirekte til at det klart oppfyller direktivets krav. Vi har valgt å utforme en ny bestemmelse som er mer eksplisitt og detaljert i krav til måling for å tydeliggjøre at kravene i EED artikkel 9 (1) er oppfylt.

Vi foreslår å følge direktivets krav om avlesning hver tredje måned som et utgangspunkt. Ifølge EED vedlegg VII punkt 1.1 skal det legges til rette for avlesning hver tredje måned dersom kunden har elektronisk fakturering. Vi legger til grunn at dette vil være tilfellet for de fleste kunder. EED vedlegg VII punkt 1.1 åpner videre for å gjøre et unntak for måling av gass som kun brukes til matlaging, slik at dette forbruket kun måles én gang i året. Vi tolker denne bestemmelsen slik at den åpner for at avlesning kan skje én gang i året dersom forbruket er lavt. Vi anser det som relevant å gjøre et tilsvarende unntak i forslaget til ny § 8-2 i naturgassforskriften, da det er flere kunder i dag som har et svært lavt forbruk og som det vil være lite formålstjenlig å kreve at avleses hver tredje måned.

For målepunkter som ikke faller inn under unntaket, og som ikke har fjernavleste målere, vil systemoperatøren etter ny § 8-2 annet ledd kunne oppfylle kravet i denne bestemmelsen ved å kreve at sluttkunden leser av måleren selv hver tredje måned. Dette er i tråd med EED artikkel 10 (1). Kombinasjonen av unntaksbestemmelsen og muligheten til å kreve at sluttkundene leser av egne målere gjør at vi mener et krav om avlesning hver tredje måned ikke vil medføre noen ulemper av betydning for systemoperatøren.

§ 8-3 Tilgang til historiske måledata

Naturgassforetak skal gi sluttkundene tilgang til historiske måledata 3 år tilbake i tid. Sluttkunden skal motta historiske måledata innen rimelig tid etter at sluttkunden etterspurte dette.

Historiske måledata skal gjøres tilgjengelig på en slik måte at sluttkunden får oversikt over eget forbruk og er i stand til å etterprøve grunnlaget for naturgassforetakets fakturering av naturgass. Måledata skal gjøres tilgjengelig med samme tidsoppløsning som forbruket måles, og på et format som gjør det mulig for sluttkunden å dele forbruksdata med tredjepart.

Naturgassforetaket kan ikke kreve særskilt vederlag for å gi kunden tilgang til måledata etter denne bestemmelsen.

Vår merknad:

EED har bestemmelser som skal sikre at kunden får tilgang til måledata som gjør det mulig å etterprøve fakturagrunnlag og å styre eget gassforbruk. Innholdet om tilgang til historiske måledata i EED artikkel 10 og vedlegg VII om tilgang til historiske måledata er innarbeidet i et forslag til ny § 8-3.

Til en viss grad overlapper den nye bestemmelsen med § 8-1, som forutsetter at kunden får informasjon om priser og uttak av gass, og blir satt i stand til å styre eget forbruk. Men for å ivareta de mer uttrykkelige kravene i EED som omhandler historiske måledata, har vi utformet en egen bestemmelse om dette.

Enkelte bestemmelser i EED gjelder kun for kunder med smarte målere, mens enkelte bestemmelser gjelder uavhengig av om smart måler er installert. Vi oppfatter at EED artikkel 10 (2) gjelder smarte målere¹, mens vedlegg VII punkt 1.2 bokstav b) gjelder uavhengig av hva slags måler som er installert.² Vi har utformet en hovedregel som gjelder for alle sluttkunder, som vi mener oppfyller kravene også til forbruksinformasjon til sluttkunder med fjernavleste målere.

I henhold til EED artikkel 10 (3) bokstav e), og kravet om at sluttkunden har rett til å motta informasjon «in a timely manner», har vi presisert at sluttkunden har krav på å motta de historiske måledataene innen rimelig tid etter at disse ble etterspurt av sluttkunden.

I ny § 8-3 annet ledd er det lagt inn et krav om at historiske måledata skal gjøres tilgjengelig for sluttkunden på et format som gjør det mulig for sluttkunden å dele forbruksdata med tredjepart. Ordlyden er tatt inn for å oppfylle kravet i EED artikkel 10 (3) bokstav a), som oppstiller et krav om at historiske måledata gjøres tilgjengelig «... at the request of the final customer, to an energy service provider designated by the final customer». Bestemmelsen i direktivet kan tolkes slik at naturgassforetaket i tillegg til å gjøre de historiske måledataene tilgjengelig for sluttkunden, har en plikt til å sende denne informasjonen til en tredjepart dersom sluttkunden krever dette. Det er vår vurdering at formålet bak dette kravet er oppfylt så lenge informasjonen gjøres tilgjengelig for sluttkunden på et format som gjør det enkelt for sluttkunden å videreformidle denne til en tredjepart. Vi anser det derfor ikke nødvendig å oppstille et krav om at naturgassforetaket har en plikt til å sende informasjonen til tredjepart.

Det er systemoperatørene som er ansvarlig for måling og håndtering av måleverdier. Kundens rett til å motta forbruksdata 3 år tilbake i tid, innebærer at systemoperatøren må lagre måleverdiene i denne perioden. Kvalitetskravene til dataen som er beskrevet i annet ledd krever at dataen skal gjøres tilgjengelig med samme tidsoppløsning som forbruket måles. For kunder med smartmålere vil det dermed foreligge svært mange måleverdier som må lagres.

Bestemmelsen er utformet slik at kunden har rett til å motta historiske måleverdier fra *naturgassforetaket*. Det er systemoperatøren som er ansvarlig for måling og innsamling av måleverdier, mens naturgassforetaket er pliktig til å gjøre data tilgjengelig for kunde på forespørsel. For å oppfylle plikten til å gi kunde tilgang på data, må naturgassforetaket innhente kundens måledata fra systemoperatøren når de mottar forespørsel om historisk data fra kunde. Systemoperatøren vil være forpliktet til å gjøre kundens måledata tilgjengelig uten ugrunnet opphold og på en effektiv måte i henhold til naturgassforskriften § 4-3 første ledd.

I henhold til EED artikkel 11 har vi presisert at naturgassforetaket ikke kan kreve et særskilt vederlag for å gjøre historiske måledata tilgjengelig for kunden i forslag til § 8-3 fjerde ledd.

¹ Av EED artikkel 10 (2) fremkommer: «(...) Member States shall ensure that final customers have the possibility of easy access to complementary information on historical consumption allowing detailed self-checks. Complementary information on historical consumption shall include:

a) cumulative data for at least the three previous years or the period since the start of the supply contract if this is shorter. The data shall correspond to the intervals for which frequent billing information has been produced; and

b) detailed data according to the time of use for any day, week, month and year. These data shall be made available to the final customer via the internet or the meter interface for the period of at least the previous 24 months or the period since the start of the supply contract if this is shorter.»

² I vedlegget heter det at fakturainformasjon skal inneholde «comparisons of the final customer's current energy consumption with consumption for the same period in the previous year, preferably in graphic form».

§ 8-4 Fakturering av slutt kunder

Naturgassforetak skal avregne og fakturere slutt kunder minst hver tredje måned for forbruk av gass basert på måledata innhentet i henhold til § 8-2. Sluttkunden skal ha mulighet til elektronisk fakturering.

Fakturering skal basere seg på målt forbruk. Det er ikke tillatt å fakturere basert på estimert forbruk dersom sluttkunden har installert en smart måler. Fakturering av slutt kunder som ikke er fjernavlest, kan ta utgangspunkt i et estimert forbruk dersom sluttkunden ikke har lest av måleren. Estimert forbruk skal baseres på et rimelig anslag på forventet forbruk i gjeldende tidsperiode, og skal beskrives på faktura.

Sluttkunden kan faktureres forskuddsvis dersom sluttkunden ber om det. Dersom naturgassforetaket fakturerer en sluttkunde forskuddsvis, skal forskuddsfaktureringen avspeile forventet bruk.

Ved fakturering skal sluttkunden motta informasjon om prisen for gass og sluttkundens forbruk av gass, samt tilgang til en fremstilling av årets gassforbruk sammenlignet med forrige års forbruk. Informasjon om pris og forbruk skal fremlegges på en måte som gjør sluttkunden i stand til å sammenligne sin nåværende avtale med naturgassforetaket med tilbud fra tredjeparter på et sammenlignbart grunnlag.

Naturgassforetaket skal i rimelig utstrekning gjøre tilgjengelig en normalisert eller sammenlignbar standardisert forbruksprofil for sluttkunden. Forbruksprofilen skal gjøres tilgjengelig for sluttkunden innen rimelig tid etter at sluttkunden etterspurte slik informasjon.

Naturgassforetak skal ikke kreve særskilt vederlag for å sende faktura og utarbeide fakturainformasjon og forbruksprofil etter denne bestemmelsen.

Ved fakturering skal naturgassforetaket sørge for at sluttkunden får informasjon om Enova SFs internettside www.enova.no for informasjon om energi- og klimatiltak.

Vår merknad:

Bestemmelsen i naturgassforskriften § 8-2 er med ny nummerering blitt § 8-4.

Første ledd er videreført, men med enkelte tillegg for å oppfylle direktivet. I den opprinnelige bestemmelsen var det stilt krav til avregning og fakturering hver tredje måned. På dette punktet oppfylte bestemmelsen kravet i EED vedlegg VII 1.1 som har et krav om fakturering minst én gang i året. I tillegg har vi i forslag til ny bestemmelse presisert at faktureringen skal baseres på måledata innhentet etter ny § 8-2. Dette skal oppfylle kravet om at faktureringen er nøyaktig og basert på faktisk forbruk, jf. EED artikkel 10. Videre er det lagt til en setning om elektronisk fakturering, for å oppfylle krav i EED art. 10 (3) bokstav b).

Det er ikke nødvendig at informasjonskravene i denne bestemmelsen fremkommer på selve fakturaen, men naturgassforetaket skal sikre at kunden i forbindelse med fakturering får enkel adgang til informasjonen. Informasjonskravene skal oppfylles «ved fakturering», og dette krever ikke at informasjonen er innarbeidet i selve fakturaen. Naturgassforetaket bør selv kunne velge på hvilken måte det er mest hensiktsmessig å formidle informasjonen på. Det sentrale poenget er at informasjonen er enkelt tilgjengelig, og at dette ivaretas ved fakturering. Vi oppfatter at dette er i tråd med EED artikkel 10.

Et av informasjonskravene i annet ledd er at kunden skal få *tilgang til en fremstilling av årets gassforbruk sammenlignet med forrige års forbruk*. Slik aggregert data om kundenes forbruk kan det tenkes at naturgassforetakene ønsker å lagre selv. Alternativet er å innhente dataen fra systemoperatøren som vil være pliktig å gjøre denne tilgjengelig uten ugrunnet opphold og på en effektiv måte i henhold til naturgassforskriften § 4-3 første ledd.

EED artikkel 10 forutsetter at fakturering tar utgangspunkt i «actual consumption» og setter begrensninger på adgang til å fakturere for stipulert forbruk. Dette er innarbeidet i § 8-4 annet ledd, der vi også tydeliggjør at estimert forbruk ikke kan settes vilkårlig. Vi mener dette kravet er viktig for å sørge for at de innhentede måleverdiene brukes til å avregne og fakturere kunden.

I nåværende § 8-2 annet ledd er det inkludert en regel om forskuddsfakturering. Det er et spørsmål om forskuddsfakturering er forenlig med kravet om «billing ... on the basis of actual consumption» jf. EED artikkel 10. Vi har vurdert det slik at forskuddsfakturering kan være formålstjenlig for enkelte sluttkunder. Direktivet oppstiller ikke et forbud mot forskuddsfakturering. Videre følger det av EED artikkel 10 (3) at naturgassforetak kan tilby «flexible arrangements» for betaling dersom sluttkunden ber om dette. Vi anser derfor forskuddsfakturering å være i samsvar med kravene i direktivet forutsatt at det er sluttkunden som ber om at fakturering skal skje på denne måten. Faktureringen skal da skje basert på et rimelig anslag av forventet forbruk. Vi ser det ikke som nødvendig med en mer detaljert regulering av forskuddsfakturering på nåværende tidspunkt. Dersom det viser seg at adgangen til forskuddsfakturering blir anvendt på en måte som er ugunstig for sluttbrukeren, vil strengere regulering av dette bli vurdert i fremtiden.

I bestemmelsens fjerde ledd er det tatt inn nærmere krav til innhold i fakturaen. Disse kravene samsvarer med EED vedlegg VII punkt 1.2 bokstavene a) og b), og artikkel 10 (3) bokstav e).

I vedlegg VII punkt 1.2 siste ledd fremkommer at sluttkunden skal få tilgang til en normalisert eller sammenlignbar standardisert forbruksprofil. Dette kravet er innarbeidet i bestemmelsens femte ledd. Forbruksprofilen skal innarbeides i «rimelig utstrekning». RME mener selskapene selv må vurdere om de har nok sammenlignbare kunder til å kunne produsere en slik profil. For å oppfylle kravet i EED artikkel 10 (3) bokstav e) om at sluttkunden har krav på informasjon «in a timely manner» har vi også foreslått at sluttkunden har krav på å motta denne informasjonen innen rimelig tid etter at kunden har etterspurt informasjonen.

I bestemmelsens sjette ledd er det presisert at sluttkunden ikke skal betale et særskilt vederlag for å motta faktura, fakturainformasjon og/eller forbruksprofil i tråd med EED artikkel 11 (1).

Det er et krav i EED vedlegg VII punkt 1.2 og 1.3 at sluttkunder skal gjøres kjent med kontaktinformasjon til Enova i forbindelse med fakturering. Dette kravet er tatt inn i forslag til § 8-4 siste ledd.

§ 8-5 Endring i avtale med forbruker

Naturgassforetak skal varsle forbrukeren to måneder før en endring av kontraktvilkårene, herunder om hevingsretten i annet ledd.

Dersom forbrukeren ikke aksepterer de nye vilkårene naturgassforetaket har underrettet om, har forbrukeren rett til å heve kontrakten.

Vår merknad:

Uendret innhold, men ny nummerering. Vi foreslår at dette videreføres som en ren forbrukerbestemmelse.

§ 8-6 Avslutning av kundeavtale

Dersom en *sluttkunde* avslutter et avtaleforhold om gassforsyning, skal naturgassforetaket som forsyner *sluttkunden*, avvikle avtaleforholdet uten ugrunnet opphold og senest innen tre uker. Slutfaktura skal sendes *sluttkunden* senest innen 6 uker etter opphøret av avtaleforholdet. Første og annet punktum gjelder likevel ikke hvis *sluttkunden* og naturgassforetaket har avtalt en bindingstid.

Naturgassforetak kan ikke ta betalt av *sluttkunden* for å gjennomføre et skifte av gassleverandør.

Vår merknad:

Uendret innhold, men ny nummerering. Vi har presisert at bestemmelsen gjelder sluttkunder.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Vi vurderer at de nye kravene knyttet til måling og fakturering av naturgass, samt nye informasjonsplikter som pålegges naturgassforetakene, ikke er veldig byrdefulle for selskapene. RME erfarer at de mest byrdefulle kravene knyttet til kvartalsvis avlesning av målere, og dermed mer oppfølging av kunder, allerede er oppfylt fordi selskapene legger opp til at kundene leser av målerne månedlig allerede i dag.

De nye kravene vil gi sluttkundene mer informasjon om eget forbruk og sikre en tettere kobling mellom faktisk forbruk og hva kunden betaler for gassen. Dette vil gjøre kundene mer bevisst eget forbruk og gi kunden innsikt som kan brukes til å styre forbruket dersom kunden ønsker å gjøre det. Ellers vil kravene til informasjon til sluttkunde gjøre det enklere å sammenligne egen avtale med tilbud fra andre gassleverandører og å få informasjon om hvordan man bytter leverandør. Dette kan øke konkurransen i sluttbrukermarkedet for naturgass.

Endringene vil også føre til at RME må følge opp et mer detaljert regelverk. Vi vurderer imidlertid at virkningen av dette blir begrenset fordi sluttbrukermarkedet for naturgass er lite.

§ 8-1 Informasjonsplikt overfor sluttkunder

Den materielle endringen er at annet ledd som krever at naturgassforetak skal gi tydelig informasjon om tariff, avtalevilkår og øvrig fakturagrunnlag, samt informasjon som er nødvendig for å skifte gassleverandør nå omfatter *alle sluttkunder*.

Informasjonsplikten er dermed noe utvidet fordi den ikke bare omfatter forbrukere. RME anser ikke dette å være spesielt byrdefullt da dette er informasjon som er vanlig å tilby kunder og dermed å anse som vanlig handelspraksis. Unntaket er informasjonen som er nødvendig for å skifte gassleverandør. Dette er informasjon aktørene ikke vil ha insentiv til å gi sine kunder. Imidlertid vil det ikke være store kostnader for naturgassforetaket knyttet til å gjøre denne informasjonen tilgjengelig.

Vi vurderer at en rett til slik informasjon er et gode for alle sluttbrukere, men forventer ikke at dette vil gi mer informasjon enn dagens situasjon. Unntaket er informasjonen som er nødvendig for å bytte gassleverandør, som kan gjøre det enklere å bytte gassleverandør. Mer aktive kunder kan skape bedre konkurranse i sluttbrukermarkedet for gass, derfor mener vi denne informasjonsplikten kan ha en positiv påvirkning på markedet.

§ 8-2 Måling og avlesning for sluttkunder

§ 8-2 stiller krav om individuell måling av alle sluttkunder. Ettersom sluttkundene allerede i dag har individuelle målere, vil ikke dette innebære økte kostnader hos systemoperatøren.

Videre stiller bestemmelsen krav om måleravlesning hver 3. måned, med unntak for kunder med svært lavt forbruk. Dette kan innebære noe økte kostnader hos systemoperatøren i forbindelse med innhenting måleverdier og håndtering av måleverdier dersom det skal skje hyppigere enn det som gjøres i dag. RME erfarer imidlertid at selskapene allerede henter inn måleverdier fra kundene månedlig.

Bestemmelsens fjerde ledd åpner for at systemoperatøren kan kreve at kunden leser av måleren selv, noe som vil være langt rimeligere enn om systemoperatøren selv skulle sende ut personell for å lese av måleren. RME antar likevel at oppfølging av at kundene leser av målerne vil føre til kostnader hos systemoperatøren.

Kravet om avlesning hver 3. måned kan dermed føre til økte kostnader hos systemoperatøren fordi de vil måtte reise ut til kunder som ikke sender inn måleverdier fire ganger i året, i stedet for én gang årlig. RME antar at dette i realiteten ikke vil dreie seg om mange målepunkt ettersom målepunkt med stort forbruk har smarte målere og at kravet for målepunkt med svært lavt forbruk fortsatt er årlig avlesning.

Endringen vil gi kundene vesentlig mer informasjon om hvor mye gass de forbruker til ulike tidspunkt og formål enn de ville fått med en årlig avlesning. Dette gjør også at faktureringen hvert kvartal skjer på bakgrunn av faktisk forbruk, noe som vil gi kundene informasjon om pris på forbruket og mulighet til å vurdere alternative forbruksmønstre.

§ 8-3 Tilgang til historiske måledata

Bestemmelsen krever at naturgassforetak skal gi sluttkundene tilgang til historiske måledata 3 år tilbake i tid. Som omtalt i merknadene, innebærer det at systemoperatøren må lagre kundens måledata i denne perioden og kunne gjøre den tilgjengelig på forespørsel.

Det stilles også krav til kvaliteten på måledataen i annet ledd. Kravene innebærer at alle måleravlesninger som kundene sender inn og som sendes inn fra smarte målere, må lagres. Dataen skal også kunne deles på et format som gjør det mulig for sluttkunden å dele forbruksdata med tredjepart.

Kostnad ved å implementere dette hos systemoperatørene vil avhenge av eksisterende IT-systemer for håndtering og lagring av måleverdier. Selskapene har på eget initiativ installert smartmålere og tilhørende system for å samle inn måleverdier og bruke disse i fakturering. RME antar dermed at systemoperatørene lagrer måledata av tilstrekkelig kvalitet i dag. Usikkerheten er knyttet til hvor lenge måleverdiene lagres. Vi anser at det er mest sannsynlig at systemoperatørene lagrer måledataen tilstrekkelig lenge i dag. Dersom de ikke gjør det, antar vi at merkostnaden av å lagre dataen lenger er lav.

For sluttkunden er det nyttig å ha tilgang på slik informasjon for å kunne vurdere eget forbruk av naturgass over tid. Dette muliggjør også sammenligninger med kundens forbruk av elektrisitet. Videre skal dataen deles på en måte som gjør at sluttkunden kan dele dataen med tredjepart. Dette muliggjør tjenester for energianalyser og -styring som kan hjelpe kundene å optimalisere bruken av naturgass eller sin bruk av naturgass og andre energikilder.

§ 8-4 Fakturering av sluttkunder

Forslaget til ny § 8-4 viderefører krav om fakturering hver tredje måned. I tillegg innfører den krav om at fakturering skal baseres på målt forbruk i henhold til kravene i § 8-2.

Det blir forbudt å fakturere på bakgrunn av estimert forbruk for sluttkunder som har smart måler. For kunder som ikke er fjernavlest, kan estimat brukes dersom kunden ikke har lest av måleren. Vi anser ikke at dette kravet er veldig byrdefullt ettersom selskapene har installert smarte målere av eget initiativ for å sikre korrekt avregning. For ikke-fjernavleste målere kan selskapene fakturere på bakgrunn av estimert forbruk dersom kunden ikke leser av måleren sin. Det gjør at faktureringen kan gå som planlagt også for kunder som ikke sender inn måleverdier.

Kunden får rett til informasjon ved fakturering. Kunden skal få informasjon om prisen for gass og sitt forbruk i perioden. Dette er informasjon vi mener er normalt å gi kunder ved fakturering. Informasjonen skal også fremlegges på en måte som gjør at kunden kan sammenligne nåværende avtale med andre tilbud fra tredjeparter. Dette kravet mener vi kan oppfylles ved en tydelig faktura som viser sammenhengen mellom volum og pris. Dette kravet anser vi heller ikke at går lenger enn generelle krav om at faktura må være enkel å forstå og etterprøvbar.

Videre skal kunden også få tilgang til en fremstilling av årets gassforbruk sammenlignet med forrige års forbruk. RME mener det er enkelt å produsere en slik aggregert fremstilling. Naturgassforetaket må heller ikke lagre grunnlagsdataen selv, men kan innhente den fra systemoperatøren.

Kunden skal også få informasjon om Enova SF sin nettside om energi- og klimatiltak. Slik informasjon er det ikke krevende å inkludere på en faktura eller gi informasjon om i forbindelse med fakturering.

Naturgassforetaket skal videre i rimelig utstrekning gjøre tilgjengelig en normalisert eller sammenlignbar standardisert forbruksprofil for sluttkunden. Siden kravet er begrenset til at en slik profil skal lages «i rimelig utstrekning» anser vi ikke at dette er en omfattende oppgave.

For sluttkunden vil forbudet mot fakturering basert på estimert forbruk forsterke koblingen mellom faktisk forbruk og det kunden skal betale. Dette vil også gjøre det enklere for kunden å etterprøve fakturaen. Som nevnt over, vil det også bli enklere for kundene å bli bevisst eget forbruksmønster og justere dette om kunden ønsker. Kravene til informasjon på faktura vil også gi kunden bedre mulighet til å analysere eget kraftforbruk over tid.

Videre skal informasjonen på faktura fremstilles på en måte som gjør at kunden kan sammenligne nåværende avtale med andre tilbud. Dette vil, sammen med informasjon om hvordan man bytter gassleverandør, kunne styrke konkurransen i sluttbrukermarkedet for naturgass.

6 Forslag til forskriftstekst

Del I

I forskrift av 1. januar 2004 til lov om felles regler for det indre marked for naturgass (naturgassforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 1-3 bokstav p skal lyde:

sluttkunde: kjøper av naturgass som ikke selger denne videre.

Ny § 8-1 skal lyde:

§ 8-1 Informasjonsplikt overfor sluttkunder

Naturgassforetak skal gi *sluttkundene* tydelig informasjon om tariffer, avtalevilkår og *øvrig fakturagrunnlag*. Dette omfatter informasjon om hvilke opplysninger sluttkunden må oppgi for å skifte gassleverandør.

I tillegg til opplysninger etter første ledd, skal forbrukere få tydelige opplysninger om sine særskilte rettigheter.

Naturgassforetaket skal gjøre slik informasjon tilgjengelig senest ved hvert faktureringsstidspunkt og kan ikke kreve vederlag for å gi *sluttkunden* denne informasjonen.

Nåværende første ledd første setning tas ut. Nåværende første ledd siste setning flyttes til nytt tredje ledd. Nåværende andre ledd blir nytt første ledd.

Ny § 8-2 skal lyde:

§ 8-2 Måling og avlesning for sluttkunder

Hver sluttkunde skal ha et individuelt målepunkt som registrerer sluttkundens forbruk av gass.

Alle målepunkter skal avleses minst hver tredje måned, med unntak for målepunkter hos sluttkunder som kun bruker gass til matlaging eller annet tilsvarende lavt forbruk. Sistnevnte målepunkter skal avleses minst én gang i året. I tillegg skal sluttkundens målepunkt avleses ved leveringsstart, ved opphør av naturgassleveranse og ved skifte av måler.

Systemoperatøren har ansvar for at innmating og uttak av naturgass i målepunkt blir målt og avlest. Dersom det ikke er installert en fjernavlest måler, kan systemoperatøren oppfylle kravet i denne bestemmelsen ved å kreve at sluttkunden leser av måleren selv.

Nåværende § 8-2 tas ut.

Ny § 8-3 skal lyde:

§ 8-3 Tilgang til historiske måledata

Naturgassforetak skal gi sluttkundene tilgang til historiske måledata 3 år tilbake i tid. Sluttkunden skal motta historiske måledata innen rimelig tid etter at sluttkunden etterspurte dette.

Tilgang til historiske måledata skal gjøres tilgjengelig på en slik måte at sluttkunden får oversikt over eget forbruk og er i stand til å etterprøve grunnlaget for naturgassforetakets fakturering av naturgass. Måledata skal gjøres tilgjengelig med samme tidsoppløsning som forbruket måles, og på et format som gjør det mulig for sluttkunden å dele forbruksdata med tredjepart.

Naturgassforetaket kan ikke kreve særskilt vederlag for å gi kunden tilgang til måledata etter denne bestemmelsen.

Nåværende § 8-3 blir ny § 8-5.

Ny § 8-4 skal lyde:

§ 8-4 Fakturering av sluttkunder

Naturgassforetak skal avregne og fakturere sluttkunder minst hver tredje måned *for forbruk av gass basert på måledata innhentet i henhold til § 8-2. Sluttkunden skal ha mulighet til elektronisk fakturering.*

Fakturering skal basere seg på målt forbruk. Det er ikke tillatt å fakturere basert på estimert forbruk dersom sluttkunden har installert en smart måler. Fakturering av sluttkunder som ikke er fjernavlest, kan ta utgangspunkt i et estimert forbruk dersom sluttkunden ikke har lest av måleren. Estimert forbruk skal baseres på et rimelig anslag på forventet forbruk i gjeldende tidsperiode, og skal beskrives på faktura.

Sluttkunden kan faktureres forskuddsvis dersom sluttkunden ber om det. Dersom naturgassforetaket fakturerer en sluttkunde forskuddsvis, skal forskuddsfaktureringen avspeile forventet bruk.

Ved fakturering skal sluttkunden motta informasjon om prisen for gass og sluttkundens forbruk av gass, samt tilgang til en fremstilling av årets gassforbruk sammenlignet med forrige års forbruk. Informasjon om pris og forbruk skal fremlegges på en måte som gjør sluttkunden i stand til å sammenligne sin nåværende avtale med naturgassforetaket med tilbud fra tredjeparter på et sammenlignbart grunnlag.

Naturgassforetaket skal i rimelig utstrekning gjøre tilgjengelig en normalisert eller sammenlignbar standardisert forbruksprofil for sluttkunden. Forbruksprofilen skal gjøres tilgjengelig for sluttkunden innen rimelig tid etter at sluttkunden etterspurte slik informasjon.

Naturgassforetak skal ikke kreve særskilt vederlag for å sende faktura og utarbeide fakturainformasjon og forbruksprofil etter denne bestemmelsen.

Ved fakturering skal naturgassforetaket sørge for at sluttkunden får informasjon om Enova SFs internettside www.enova.no for informasjon om energi- og klimatiltak.

Nåværende § 8-4 blir ny § 8-6.

Ny § 8-5 skal lyde:

§ 8-5 Endring i avtale med forbruker

Naturgassforetak skal varsle forbrukeren to måneder før en endring av kontraktsvilkårene, herunder om hevingsretten i annet ledd.

Dersom forbrukeren ikke aksepterer de nye vilkårene naturgassforetaket har underrettet om, har forbrukeren rett til å heve kontrakten.

Nåværende § 8-3 blir ny § 8-5.

Ny § 8-6 skal lyde:

§ 8-6 Avslutning av kundeavtale

Dersom en sluttkunde avslutter et avtaleforhold om gassforsyning, skal naturgassforetaket som forsyner sluttkunden, avvikle avtaleforholdet uten ugrunnet opphold og senest innen tre uker. Slutfaktura skal sendes sluttkunden senest innen 6 uker etter opphøret av avtaleforholdet. Første og annet punktum gjelder likevel ikke hvis sluttkunden og naturgassforetaket har avtalt en bindingstid.

Naturgassforetak kan ikke ta betalt av sluttkunden for å gjennomføre et skifte av gassleverandør.
Nåværende § 8-4 blir ny § 8-6.

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

Reguleringsmyndigheten for energi

MIDDELTHUNS GATE 29
POSTBOKS 509 I MAJORSTUEN
0301 OSLO
TELEFON: (+47) 22 95 95 95

www.reguleringsmyndigheten.no